

תרגיל 9 מבוא לתורת החבורות

שאלה 9.1 מצאו את החבורות הבאות: (הן כולן ציקליות ולכן איזומורפיות ל $\mathbb{Z}_k$ כלשהוא, השאלה היא מהו k ?)

1. $\mathbb{Z}_{100}/\langle 7 \rangle$.

2. $\mathbb{Z}_{100}/\langle 15 \rangle$.

3. $\mathbb{Z}_{25}/\langle 15 \rangle$.

שאלה 9.2 תהי G חבורה. תהי $K \triangleleft G$ תת חבורה נורמלית מאינדקס 14. תהי $H \leq G$ תת חבורה כך ש $K \leq H \leq G$ ו H לא נורמלית. מהו האינדקס $[G : H]$? (במידת הצורך, העזרו בפתרון הבוחן).

שאלה 9.3 1. הוכיחו את הטענה הבאה, שהשתמשו בה היום בתרגול:
תהי G חבורה ויהיו $a, b \in G$ שני איברים מתחלפים $ab = ba$. עוד נתון כי $\langle a \rangle \cap \langle b \rangle = \{e\}$ הוכיחו כי

$$o(ab) = \text{lcm}(o(a), o(b))$$

2. הסיקו כי אם $a, b \in G$ איברים מתחלפים $ab = ba$ מסדרים זרים (כלומר $\text{gcd}(o(a), o(b)) = 1$ אז

$$o(ab) = o(a) o(b)$$

שאלה 9.4 נתונה תמורה ב S_9

$$\sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 \\ 4 & 8 & 9 & 6 & 2 & 1 & 7 & 5 & 3 \end{pmatrix}$$

1. רשמו את σ כמכפלת מחזורים זרים.

2. מצאו את הסדר של σ .

3. מצאו את הסדר של σ^{14} .

4. האם σ זוגית או אי זוגית?

5. כתבו את σ^{-1} ואת σ^2 כמכפלת מחזורים זרים.

שאלה 9.5 ב"מצאו תת חבורה" הכוונה היא שמספיק למצוא יוצרים לתת חבורה כנ"ל. (אבל צריך להוכיח שהיא עונה על הדרישות).

1. מצאו תת חבורה מסדר 20 של S_{12} .

2. מצאו תת חבורה מסדר 20 של A_{12} .

שאלה 9.6 הוכיחו כי קבוצת המעגלים מאורך 3 יוצרת את A_4 .